

SÄHKÖMIES

MIKKO-PEKKA HEIKKINEN

JOHNNY
Kniga

SÄHKÖMIES

MIKKO-PEKKA HEIKKINEN

JOHNNY
Kniga

Iso kiitos Jaakko Pietiläiselle ja Jukka Ikoselle.
Kirjoittamista tukivat Taiteen edistämiskeskus
ja WSOY:n kirjallisuussäätiö.

© Mikko-Pekka Heikkinen 2020

Johnny Kniga Kustannus
imprint of Werner Söderström Corporation
PL 1259, 00101 Helsinki

ISBN 978-951-0-45298-1

Painettu EU:ssa.

Jääkarhuille.

Se putosi pilvestä pakkaseen. Leijaili kuusisakaraisena kiteenä alemmas ilmakehään. Siellä se kohtasi plusasteisen ilman, sulatti sakaransa, sai pisaran muodon ja kiihdytti syöksyään. Mutta sellainen yllätys vielä alempana oli, että ilma viileni jälleen miinusmerkkiseksi. Ja niin pisara muuttui nesteeksi, alijäähtyneeksi vedeksi. Asvaltille se ei ehtinyt, koska lentoradan katkaisi jalkine.

Tarmo Koski äkkäsi maihinnousukenkänsä kärjen jäätyvän.

Hän harppoi kohti polttoainemittareita kaatosateessa. Kenttä, joka äsken oli ollut rutikuiva, peittyi jäähän. Askel lipesi, Tarmo horjahti ja pysähtyi mainoskyltin viereen. Taulu tyrkytti huoltoasemaketjun etukorttia vieterien varassa. Tuuli pakotti sen tutisemaan vinossa. Kyltin liike hidastui, kohta se jökötti kallelleen hievahtamatta. Vieterien kierteet jumiutuivat jäästä.

Totta se on.

Juuri niin kuin radion säänainen varoituksessaan kuvaili.

Sataa jäätä.

Sydän rummutti, kun Tarmo korjasi kommandopiponsa silmäreikiä. Pisarat halkoivat hengityshuurua viiruina. Viima liiskasi hihan käsivarteen, kankaan poimuissa kimmelsi jäähauleja. Tarmo ravisteli ne pois.

Satakoon jäätä. Tehtävä on kesken.

Tarmo Koski marssi kylmäaseman katokseen polttoainemittareille. Autoilijoita ei näkynyt. Katuvalot keinuivat pimeydessä tyhjiällä ajoradoilla. Otsalamppu päälle. Kolmen led-polttimon yhteisteho oli viisitoista wattia, mikä valaisisi sataanviiteenkymmenen metriin, mutta mittarikatoksen loisteputkien ansiosta nyt piisasi yksi polttimo minimiteholla. Seitsemän ampeeritunnin litium-ioniakku sisälsi runsaasti virtaa edellisen hyvän työn jäljiltä. Viikkoa aiemmin Tarmo oli upottanut puukon öljy-yhtiön säiliöauton kumirenkaiseen, mutta tyydytystä ei ollut tullut. Vaivainen vankkurillinen öljyä. Kohta hän lamauttaisi kokonaisen myyntipisteen, johon tankkiautot saataisen lastinsa lorottivat.

Tarmo poimi varustevyönsä taskusta pankkikortin. Kortin ympäri oli kierretty sähköjohto. Mustilla sormikkeilla varustautuneena hän kiersi johdon hitaasti auki. Kämmenet tärisivät. Ne eivät olleet tärisseet jakeluverkon vikakeikoilla, kun Tarmo oli maadoittanut sadankymmenen kilovoltin kaapelin ja tarrannut sen jälkeen siihen paljain käsin. Nyt täytyi keskittyä yhden onnettoman piuhan selvitykseen. Toisen pään hän oli juottanut pankkikortin sirun kullattuihin kupariliuskoihin, toisen kytkenyt kolmeen ysvolttiseen neppariparistoon.

Kun hän työntäisi maksukortin polttoainemittarin kortinlukijaan, sirun jännite käräyttäisi laitteen ja bensa-asema kuulisi.

Ulkoilma pakasti kymmenen astetta, mutta kinalot kostuivat jännityksestä. Tarmo muistutti itseään: Minä olen vastus. Mitä suurempi jännite vastukseen vaikuttaa, sitä suurempi virta on. Niin määrää Ohmin laki. Jännitteen minä tunnen, olenhan yksin muita vastaan. Mutta suuri on resistanssinikin. Hehkun, kunnes palan. Ja tämän systeemin minä rikon.

Silloin paristonyytti lipesi näpeistä. Paino nyppäisi johdon irti sirun juotoksesta, käteen jäi pelkkä pankkikortti. Tarmo poimi johdon maasta ja tutki sen päätä. Märkä. Onko minusta tähän?

Olenko valinnut väärin? Jospa vain katselisin sivusta kuinka maailma tuhoutuu. Ajatus suututti. Hän kuori johdon pään, sitten tahmateippirulla käteen varustevyön taskusta. Hän oli kiinnittä-mässä johtoa takaisin siruun, kun huomasi liikettä mittarikentän reunalla. Sateeseen, katoksen loisteputkien ulommaiseen kajoon piirtyi sadeviittaaan verhoutunut ihminen. Vierellään koira. Koiranulkoiluttaja lähestyi epäilyttävän pehmein askelin käsi kohol-laan. Tarmo näki hänen kuvaavan älypuhelimella.

Pelko kouraisi vatsasta. Minä en voi jäädä kiinni. Identiteettini on salainen, vain minä tiedän, kuka minä olen. Se on toimintani perusta.

Alijäähtynyttä vettä ampui vaakasuorassa. Housunlahkeet jää-tyivät, kylmä juuli kehoon. Hän katsoi polttoainemittaria ja mu-rahti. Se jatkaisi uusiutumattomien luonnonvarojen haaskaamista ja ilmakehän kuormittamista.

Tarmo pinkaisi juoksuun. Ensin askeleet lipsuivat, kohta otsa-lamppu löysi jäästä ryppyjä. Kylmäaseman laidalla jäätynyt nurmi raksahdelti huojentavasti jalansijoiksi, mutta sen jälkeen aukeni tappotasainen autotie. Tarmo ei hidastanut. Hän luotti kehonsa momenttiin ja ikään kuin liiti luotisuoraan.

Hän ylitti jäätiköksi muuttuneen tien kolmatta kaistaa, kun takaa kuului: ”Pysähdy!”

Tarmo tavoitti jalkakäytävän ja juoksi tarkoituksella päin seinää. Kämmenpuskuri vaimensi törmäyksen. Hän luotti tasapainoonsa jälleen ja kääntyi tähystämään. Vesiverhosta pilkkotti uuden muuka-laisen hahmo. Leveät hartiat ja vanttera ruumiinrakenne määrittivät sen vartijaksi. Hahmo askelsi varoen aivan kuin jään alla olisi asval-tin sijasta järvi. Taskulamppu osoitteli, mutta sade söi luumenit.

Tarmo paineli sivutuulella punatiilisen teollisuuskorttelin viertä. Nurkalta hän kaartoi loivasti kulman taakse ja pysähtyi. Noukki sitten varustevyöltään tolppakenkäparin. Ne olivat neljäs-osaympyrän muotoiset raudat, kummankin kärjessä ilkeä piikki,

kuin kotkan raatelunokka. Tolppakengän kanta muistutti vanhan-aikaista suksisidettä. Sisäsyrjän kannasta irvisti toinen, lyhyempi piikki. Tarmo kopsautti jään raudoista, asetti ne jalkakäytävälle, astui siteisiin ja kiristi nahkaremmit maihariensa päälle. Otsavallo taskuun, vilkaisu kulman taakse: taskulamppu keikkui kolmenkymmenen metrin päässä. Tarmo tarttui kädellään viereiseen sadevesiränniin. Putken suu oli jäätynyt umpeen. Ränni kylmensi kämmentä hansikkaassa, kun Tarmo siirsi otettaan ylemmäs ja ponnisti tolppakengällä rännin kylkeen. Kenkä tarrasi tiukemmin kuin Tarmon salaisissa treeneissä – jääkuori tarjosi piikeille purtavaa. Tarmo kohotti toisenkin jalkansa ja jurskautti ränniin uuden ponnistuspisteen. Uudestaan, uudestaan. Takista lemahti hiki. Tarmo vilkaisi alas ja näki valokeilan, joka keikkui sekunti sekunnilta kirikkaampana kulman tuolta puolen.

Vielä yksi ponnistus. Sitten Tarmo jähmettyi aloilleen.

Vartija ilmestyi kulman takaa. Seisahtui jalkakäytävälle. Taskulampun valokeila etsi jokaisesta suunnasta paitsi ylhäältä. Tarmo killui rännissä vain kymmenen metrin päässä ja pidatti hengitystään. Hievahduskin saattaisi murentaa jäätä ja pudottaa paljastuksen vartijan reitille. Jamppa eteni hitaasti, taskulamppu pyyhki vasemmalle ja oikealle. Kännykkä nousi korvalle. Tarmo ei kuullut sanoja, mutta oletti puhuttavan poliisille. Kohta vartija katosi takaisin kulman taakse.

Tarmo puhalsi keuhkot tyhjiksi ja suuntasi varmuudeksi ylös. Lihakset muistivat liikeradat ensimmäisten työvuosien ilmajoh-tohommissa. Turhaan eivät tolppa-apisiksi meitä nimittäneet. Katon reunan yli hän kierähti kylki edellä. Tasakaton jäätä murtui, ja katteen sepeli puraisi hellästi kupeesta. Tarmo irrotti tolppakengät makuullaan, nousi ja ripusti ne vyölleen. Hän nojasi selin myrääkään ja ravisteli käsiään jottei muuttuisi patsaaksi. Hikistä selkää kylmäsi.

Puhuri kiihtyi.

Oudointa oli sen ääni. Vonkui, muttei ropissut, korkeintaan litisi. Pesarat jähmettyivät kiinteiksi heti kun törmäsivät kylmään pintaan. Poistoilmahormit ja huippuimurit möllöttivät jäisinä jättiläissieninä.

Tarmo ajatteli kivihiiltä käryttäviä kaukolämpölaitoksia, liha-teollisuuden löyhäkätisiä tukiaisia, pilkkahintaisia Thaimaanlentoja ja sähköautojen liian vähiä latauspisteitä. Turhuuksien verkkoon valjastettua elektronien virtaa.

Ja heitä, joiden syytä tämä kaikki oli.

Kadun päästä lähestyi hitaasti auto sinistä ja punaista vilkuttaen. Se epäröi äkkiliukkaalla. Tarmo kurkisti reunalta ja arvioi olevansa turvassa.

Silti sapetti. Iskusta oli tullut huti.

Hän tunsi Ohmin lain, muttei hehkunut. Riittääkö resistanssini?

ENSIMMÄINEN OSA

28. MARRASKUUTA

”Kuka on mystinen SÄHKÖMIES?”

Sanat seisoivat tabletin ruudulla keittiön pöydällä leviterasian ja juustokimpaleen välissä. Otsikon yläpuolella pyöri uudestaan ja uudestaan viidentoista sekunnin mittainen video, jossa mustanpuhuva hahmo kapusi ränniä, tavoitti katonreunan ja sukelsi näkyvistä. Zoomattu kuva kuhisi rakeita ja vavahteli. Lukijan video, Ilta-Sanomat kertoi nettisivullaan.

Tarmo säikähti. Sisuksissa vihlaasi kuin matala jännite. Se muistutti lapsuuden luokkaretkestä maatilalle, jossa Tarmo uteliaisuuttaan pissasi sähköpaimeneen, muuttui sillä sekunnilla maadoitustolpaksi ja johti aitalangan virran kehonsa kautta ketoon.

Toki hän oli ounastellut päätyvänsä uutisen aiheeksi ennen pitkää.

Nyt tosipaikka vavahdutti. Tarmo pidätti hengitystään.

Ja miksi ihmeessä oli tehty juttu? Iskustahan tuli huti!

Teksti kertoi ”naamiovandaalin” yrittäneen vaurioittaa kylmäsemaa Helsingin Kyläsaarella ja paenneen kiipeämällä omintakeisesti toimistorakennuksen katolle. Toimittaja luonnehti mysteerimiehen liikkeitä ”akrobaattisen sulaviksi”. Sentään.

Vastapäätä istui Max. Poikapuoli kiskaisi pädinsä takaisin itselleen.

”Hei. Mulla oli se kesken.”

Max kauhaisi veitsellä levitettä rasiasta ja siveli leipänsä huolellisesti kulmasta kulmaan. Rasva oli tehty lehmänmaidosta. Mitä viikaa kasvipööräisissä? Tarmo hymähti tarkoituksellisen äänekkäästi.

”Kokeilitko sitä rapsilevitettä jonka ostin?”

”Joo.”

”No?”

”En tykännyt. Maistui pahalta.”

Tarmo huokaisi.

”Mutta se on vegaaninen tuote. Ajattele hiilijalanjälkeäsi.”

”Taasko sä aloitat.”

Viisitoistakesäinen höyläsi oltermannista kaistaleen. Haki sitten siivulle vauhtia puoli metriä pöydän yläpuolelta ja läiskäisi lautaselle.

”Nam!”

Tarmo ähkäisi mielessään. Yksin juustosta kertyy kahdeksasosa keskivertokansalaisen syömän ruuan hiilidioksidipäästöistä. Hän nieli tunteen ja yritti hymyillä, jotta ei kuulostaisi ala-asteen opettajalta.

”Minä söin juustoa viimeksi kuusi vuotta sitten. Olen pärjaillyt.”

”Kyl on hyvää...”

”Perustuslakiin ko se on kirjattu, että lehmäperäistä jalostetta pitää saada muutamalla eurolla kilo. Maailmanloppu tosiaan lähenee.”

”Iisisti, ukkeli. Synkistely lamauttaa.”

”Ei ole synkistelijän vika, jos synkkää on. Ja jos on synkkää, tarttis varmaan tehdä asialle jotain.”

Tarmo nousi pöydästä ja käveli ikkunalle. Alijäähtynyttä vettä suolsi taivaalta toista vuorokautta. Näkymä neljännestä kerroksesta paljasti rivit möykkyjä molemmin puolin Porvoonkatua. Jää peittämiä henkilöautoja. Autoiksi ne tunnisti lähinnä siivulle törröttävistä peileistä. Peilit kannattelivat vaaksan mittaisia

jääpuikkoja, muilta osin tehtaan piirtämä muoto oli virtaviivaistunut tuulen ja jään tahdon mukaan. Hautakumpuja, Tarmo ajatteli. Ilma auton matkustamossa ummehtuisi hiljalleen hapettomaksi. Osuvia muistomerkkejä fossiilisen energian ryöstöviljelylle ja sokealle kasvutaloudelle.

Max tokaisi ruutunsa ääreltä:

”Meteorologi selittää jutussa et se on niin sanottu jäämyrsky. Sellaisen ei pitäis syntyä näin pohjoisessa.”

”Näyttäis kuitenkin syntyneen. Mitä veikkaat, oisko kyseessä, ettei vain eräs tietty muutos?”

Tarmo katsoi poikapuoltaan leveä virne kasvoillaan. Max pyörytti silmiään. ”Mietitsä tota pitkäänkin?”

Tarmo nautiskeli osumastaan hetken.

”Ei tässä huulenheitto lohduta. Perustakaa koululle vaikka oma aurinkovoimala. Suunnittelette fysiikan tunnilla, minä autan läksyissä...”

”Mitä sä muka teet, ruuvaillet ökykämppiin sähkövehkeitä. Ja mun pitäis ryhtyä ilmastoprofeetaksi. Ei tuu tapahtumaan. Et vissiin kattele mun kanavaa?”

”Nettisurffailu haaskaa energiaa.”

”Paraskin puhuja. Säkin kuittaa liksan ja lykkää fyrkat kiertoon. Ihan samanlainen tuhoaja oot ku kaikki muutkin.”

Enpäs ole, Tarmo halusi sivaltaa.

Mutta vaieta täytyi. Hän palasi pöytään.

Marjaana istui Maxin vieressä syventyneenä koiratarvikekatalogiin. Viimeksi eilen avovaimo oli noukkinut postista nyssäkän kiinalaisesta verkkokaupasta. Käsi rapsutti Mortin päälakea. Koira eleskeli täydessä yltykyläisyydessä. Punaista lihaa joka päivä kellontarkasti tarjoiltuna. Sen kuono lepäsi Marjaanan nivusissa. Retkeilytyyppisten reisitaskuhousujen punaiseen kuosiin imeytyi kuolaa jauheliha-aamiaisen jäljiltä.

Marjaana huomasi tahrان ja lopetti rapsutuksen.

”Kuules otus. Mähän näytän siltä ku oisin lirauttanut kuset pöksyihin. Rätti tänne ja heti. Oma pyyhe, hae!”

Mortti singahti eteiseen ja palasi saman tien tassukuvioitu pyyhe hampaissaan. Max luki Ilta-Sanomia:

”Poliisi uskoo, et sälli on vastuussa muistakin viime aikojen tuhotöistä huoltsikoilla. Mut tää video! Sitä on katottu yli kaks-kyttuhatta kertaa.”

Tarmo kohotti kulmiaan.

”Onko se paljon?”

”Jos mä saan tubeklipillä kymppitonnin rikki niin se on kova. Ja ’Sähkömies’ on täys nobody. *Sähkömies*. Kamoon. Onks vähä typerä nimi. Emmä ihan näe ketään oikeet sähkömiestä, niinku vaik sua sabotoimassa bensiksiä.”

Läikähti pirullinen onnentunne, vaikka nimen arvostelu sivalsi. Eivät nuo silti osaa epäillä.

”Eihän me tiedetä, mikä toi kundi oikeasti on.”

”Kyl. Mut heebon kannattais ottaa haltuun oma tarinansa.”

”Mitä meinaat?”

”Valmis henkilöbrändi. Jutun ohkeen on duunattu salama-logokin.”

”Miten...”

Turvallisinta olla utelematta. Tarmo työnsi suuhunsa lusikallisen kylmään veteen tehtyä kaurapuuroa ja puraisi luomuporkkanaa. Takavuosina hän oli ollut sitä mieltä, että vegaaniksi heittäytyminen estäisi Mannerheimintietä muuttumasta veneilyväyläksi ja Etelä-Eurooppaa kamelien kotiseuduksi. Nyt hän tiesi erehtyneensä. Nuppikohtainen päätös korvata liha lantulla ei mullistuksia torju. Tarvittiin kovempia tekoja.

Marjaana näytti edenneen tarvikekatalogin raakaruokasivuilta keinu- ja putkiestevalikoimaan. Yhtäkkiä hän läiskäisi pumaskan kiinni, kauhaisi tummanruskeaa tukkaansa taakse koko käsivartensa voimalla ja kaappasi pädin.

”Näytäs! Taasko on Y-kromosomi vauhdissa? Eihän tämä video paljasta sukupuolta. Kasvoja, puhetta, mitään. Kolmen euron ninja-asu peittää muodot.”

Tarmo oikaisi ryhtiään tyytyväisenä. Hän oli treenannut hoihahkoa vartaloaan uuteen tehtäväänsä. Verisuonet pullistelivat paikoissa joissa nelivitosilla miehillä yleensä jousti läski. Rääkki oli pysynyt siis kohtuudessa, jos hänen verhotun hahmonsä ääriiviivat muistuttivat keskivertoihmistä.

”Rakas avovaimoni. Iltapäivälehti olettaa tyypin mieheksi, koska naispuolisia sähköasentajia vain on tosi vähän. Pointti on muualla.”

”Missä?”

”Kaveri yrittää potkia systeemiä munille...”

”Munatko systeemilläkin on?”

”Se oli vain vertauskuva.”

”Jos leikattais munat kaikista tunnetuista vertauskuvista, niistä kasaisi Afrikan kokoisen kirkkoveneen.”

”Lipeät aiheesta...”

”Se kiipeää, se protestoi, se on siis mies!”

”Wow! Näytä sille mutsi, hah!”

Tarmo pudisti päätään naurahtaen. Marjaana nousi, teki sormillaan voitonmerkin, kävi laittamassa leivän paahtimeen ja palasi pöytään hörppimään kahviaan. Ihastuksen ensivoima oli jo mennyt lataustaan, mutta Tarmo muisti selkeästi, että Marjaana Rönkön kriittinen katsanto yhteiskunnalliseen todellisuuteen oli päälimmäisiä syitä siihen, miksi hän alun perin oli naiseen silmänsä iskenyt. Marjaana ei epäröinyt ilmoittaa virheistä. Hänen suoruuksensa kiihotti.

Mutta kokonaisuksena Marjaana ei ikävä kyllä hahmottanut.

Sitä, joka avautui parhaillaan ikkunan tuolla puolen. On ongelmia, jotka koskettavat osaa meistä, ja sitten on tämä joka koskettaa aivan jokaista. Tarmon hymy kuoli, kun hän ajatteli metaani-

päästöjä miljoonapäisistä nautakarjoista, jotka lihovat raakara-
vinnoksi Mortin kaltaisille lellikeille. Belgianpaimenkoira tuijotti
Tarmoa syvälle silmiin. Se ei koskaan roikottanut kieltään vaan
tarkkaili ympäristöään kita tiukasti ummessa, valmiina toimintaan.
Kieli kaiketi heiluisi tiellä. Olemus oli alati varautunut, leppoisuus
ei ollut Mortin juttu. Koiran katseeseen syttyi lämpöä, se käve-
li Tarmon luo tökkimään käsivartta kostealla kirsullaan. Tarmo
silitti.

Marjaana sormeili pädiä. Kulmakarvojen väliin ilmestyi ryppy.
”Emmä tälle sähköhyypiölle lämpene.”

”Mikset?”

”Mitä hyödyttää riehua? Alas seinältä ja äänestyskoppiin!”

”Taidat tosiaan uskoa tohon.”

”Miksen uskois? Miten sä kuvittelet, että asioita edistetään tolla-
tavalla. Meillä on tässä maassa demokraattisesti valitut päättäjät.
Se meinaa sitä, että mä oon valtuuttanut ammattilaisen riehumaan
mun puolesta.”

”Mutta eihän ne mitään riehua, ne vaan – – –”

”Hiljaa kun mä puhun. Sen takia niillä on krakat kaulassa et ne
istuis kiltisti pöydän ääressä ja puhuis asiat halki niinku sivistys-
valtiossa mun käsittääkseni on tapana. Joskus se vaan saattaa hiuk-
kasan kestää. Miten muka päättämistä nopeuttaa se et samaan
aikaan kanniskellaan iskulausekylttejä Manskulla ja viskotaan ki-
viä näyteikkunoihin. Mä oon varma et päinvastoin. Kuka haluais
päättää yhtään mitään tollasen sakin mielen mukaan? Mä katson
katumellakat telkkarista, ja sähköhyypiölle suosittelen samaa.”

”No ketä saa syyttää siitä, että napajää lantraa Atlanttia ja Por-
voonkatu huurtaa kuin raolleen unohtunut pakastin?”

”Meitä kaikkia tietysti, sua ja mua.”

”Miksei me sitten lopeteta lihateollisuuden tukiaisia?”

”Se on politiikkojen duuni! Äh, mä myöhästyin treeneistä.”

”Kuinka sinusta näyttäivät siitä suoriutuvan?”

Max nosti katseensa pädistä.

”Entäs mä? En saa edes äänestää vielä kolmeen vuoteen.”

Yhtäkkiä Marjaanan kupista läikkyi kahvia pöytäliinalle.

”Leivänpaahdin on tulussa!”

Tarmo käänsi katseensa tiskipöydälle. Paahtimen kaksoiskidasta tosiaan luikersi savukiehkuroita. Mortti haukahti, palohälytintin rääkäisi.

Tarmo pomppasi jaloilleen.

”Max, hoidatsä hälyttimen.”

Paahtimen pistoke irtosi seinästä. Tarmo leyhytteli savua ja onki Marjaanan leivät vastuslankojen väleistä rauhallisin elein. Kun sähköä kohtelee nätisti, se tottelee. Ilmajohdot vaativat aikoi-
naan isällistä ojentamista, mutteivät nekään väkivaltaa. Syy selviäisi
sisuksista – murukaukalo esiin. Leivänrippeet ropisivat laarista
tiskipöydälle inhottavaksi sotkuksi. Ne olivat palaneet karrelle.
Tarmo antoi laitteen jäähtyä hetken, työnsi sitten pistokkeen ta-
kaisin seinään ja painoi paahtimen päälle. Mutta paahtinkelkat
eivät takertuneet ala-asentoon. Mitä ihmettä? Äsken se käräytti
leivät, nyt vastukset eivät edes lämpene. Elektronien solju omassa
luonnollisessa piirissään oli siis häiriintynyt.

Tarmo veti paahtimen pistokkeen taas irti seinästä. Rintatas-
kusta löytyi vaihtopäärüvari. Pian paljastui paahtimen piirilevy.

Komponentit muodostivat kiiltäväsuonisen rihmaston, jonka
johtimet mutkittelivat rinta rinnan neljänkymmenenviiden asteen
käännöksin. Tehdastekoinen säntillisuus miellytti Tarmoa. Hän
syventyi vihreään levyyn ja tunsi syytyvänsä hehkuun. Sitten hän
sukelsi piiriin ja virtasi. Positiivisesta negatiiviseen, johtimesta lii-
toksen kautta toiseen, vastuksessa hidastaen. Sitten hän törmäsi
pieneen siniseen kiekkoon. Eikä päässyt läpi. Tarmo tunnisti es-
teen ylikuumenemissuojaksi. Komponentin pitkät jalat oli asian-
mukaisesti juotettu piirilevyyn, mutta osanen oli ilmeisesti van-
huuttaan vaurioitunut ja äskeisessä palossa lopullisesti simahtanut.

Nimittäin tästä virta ei mene. Rikkoontunut komponentti katkaisi piirin. Tarmo tarttui kiekkoon ja väänsi. Sen jalat ottivat kontaktin toisiinsa. Syntyi oikosulku. Tarmo sukelsi uusintakierrokselle. Nyt hän pääsi läpi vaivatta. Reitti ei enää kulkenut ylikuumenemis-suojan kautta, se oli poistettu piiristä. Virran uoma oli ehjä.

Valokaari välähti himmeästi pistorasiassa, kun töpseli upposi reikiinsä. Nenässä käväisi sama haju kuin juna-aseamalla sähköveturin saapuessa: otsoni. Äärimmäisen hentona leivän käryn peitossa, mutta sen tunnisti. Nuorempana Tarmo oli ajatellut, että siinä haisi sähkö. Ei, sähköä ei voi haistaa. Mutta kipinän voi. Valokaari on kipinä. Valokaari toi Tarmolle mystistä mielihyvää.

Leivänmurut hän kaapi viimeistä myöten biojäteastiaan, sujautti paahtimeen uudet leivät ja painoi sen päälle. Vastuslangat hehkuivat. Ei savua.

Tarmo kääntyi katsomaan perheenjäseniään. He istuivat pöydässä, Maxin lautasella oli palohälytyn paristostaan irrotettuna.

”Kaksi paahtoleipää tulossa, olkaapa hyvät.”

Max aplodeerasi laiskasti. Mortti tepasteli jo edestakaisin. Kolmiomaiset korvat sojottivat. Eläin oli kuin viritetty jousi.

Marjaana tunki vesipullon reppuunsa ja kietaisi poninhännän. Kampaus paljasti kasvojen luut leuassa ja poskipäissä, kirkasti katsetta. Joskus Tarmosta tuntui, että se oli kuin otsalamppu tiukalle valokeilalle ruuvattuna – paljasti kaiken. Viime aikoina, kun Marjaana katsoi häntä, Tarmo oli huomannut syväntummien silmien muistuttavan Mortista. Sanotaan, että koiranomistaja näyttää lemmikiltään ja toisin päin, mutta että silmiä ja niiden väriämpötilaa myöten, mitä tästä pitäisi ajatella.

”Haukkasin jo palasen kylmänä. Mortti, et kuovi mattoa. Ihan kohta mennään.”

Koira nuolaisi Marjaanaa leuasta nenänvarteen. Puolet naamasta kiilteli märkänä. Marjaana ojensi repusta uuden lelun, joka vingahti, kun koira puri kiinni.

HIILENMUSTA ROMAANI IHMISISTÄ ILMASTONMUUTOKSEN KOURISSA.

Päivisin Tarmo Koski on sähköasentaja ja uusperheen isä. Hän asentaa luksuslaitteita rikkaiden asuntoihin ja kiroaa ihmiskuntaa, joka kerskakuluttaa fossiilista energiaa.

Öisin Tarmo pukeutuu naamioasuun ja kiipeää tolppakengissä pitkin rännejä, sabotoi bensa-asemia, katumaastureita ja kivihiielivoimaloita. Silloin hän on Sähkömies. Kipunoiva vastus, joka rikkoo yhteiskuntaa korjatakseen sen ympäristöystävälliseksi.

Tarmon johdot menevät solmuun, kun jäämyrsky jähmettää Helsingin ja sähköt katkeavat. Poikkeus-tila kiristää perheen välejä ja uhkaa romuttaa Tarmon haaveet Suuresta Ilmastoteosta. Riittääkö Sähkömiehen resistanssi?

Päällys Maria Mitrunen